

PILSĒTAS IEDZĪVOTĀJI

Pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas liela daļa sedēniešu atgriezās savās dzimtajās zemēs, jo stipri samazinājās darba vietu skaits, tika slēgti vairāki kūdras fabrikas cehi. Pilsētas pirmsākumos te dzīvoja ap 4000 iedzīvotāju, bet tagad pilsētas iedzīvotāju skaits ir aptuveni 1200, no tiem mazāk nekā puse ir Latvijas Republikas pilsoņi. Šobrīd Sedā dzīvo 64 % krievu, 17 % latviešu un vēl 14 % citu tautību pārstāvji – baltkrievi, ukraiņi, poļi, igauņi, lietuvieši, marieši, gruziņi u.c.

BIEDRĪBA "CERĪBAS PAKĀPIENS"

Biedrība "Cerības pakāpiens" Sedā darbojas jau kopš 2007. gada. Biedrības mērķis ir sekmēt sedēniešu līdzdalību pilsētas attīstībā un izaugsmē, atbalstīt mazturīgos iedzīvotājus un ģimenes ar bērniem, kā arī veicināt mazākumtautību pārstāvju integrāciju. Biedrības darbības gaitā tikuši realizēti vairāki projekti, tostarp – dzīves kvalitātes uzlabošanai, vides sakārtošanai un brīvā laika kvalitatīvai pavadīšanai.

MEKLĒJAM STĀSTUS PAR DZĪVI SEDĀ

2024. gadā biedrība "Cerības pakāpiens" sadarbībā ar Valmieras novada fondu, Sedas pilsētas bibliotēku un Valmieras bibliotēku īsteno projektu "Kaimiņš. Pagalms. Vēsture", kura mērķis ir stiprināt Sedas kopienu, mudinot uz kopīgām aktivitātēm. Projekta ietvaros iecerēts apkopot materiālus par pilsētas vēsturi, cilvēku atmiņu stāstus un fotogrāfijas.

Biedrība "Cerības pakāpiens" aicina ikvienu dalīties ar saviem stāstiem par to, kāda bijusi sabiedriskā, kultūras un ģimenes dzīve Sedā, kādas tradīcijas un paražas koptas.

Kopā atklāsim daudz interesantu nepierakstītu notikumu, kas veido Sedas vēsturi.

STĀSTUS UN FOTOGRĀFIJAS GAI DĀM SEDAS PILSĒTAS BIBLIOTĒKĀ VAI

e-pastā:

sedas.biblioteka@vb.valmierasnovads.lv

ATBALSTĪTĀJI

Kultūras ministrija

Valmieras integrētā
BIBLIOTĒKA

Latvijas
Muzeju
biedrība

BRITISH
COUNCIL

BUKLETA IZVEIDI FINANSIĀLI ATBALSTA LATVIJAS REPUBLIKAS KULTŪRAS MINISTRIJA.

PROJEKTU KAIMIŅŠ. PAGALMS. VĒSTURE ATBALSTA LATVIJAS MUZEJU BIEDRĪBA (LMB) UN BRITISH COUNCIL PĀRSTĀVNICĪBA LATVIJĀ (LĪGUMS NR. 3/2024-F).

SEDA

AICINA
LĪDZDARBOTIES

SALĀNIEŠU MĀJA

SEDAS APBŪVE MŪSDIENĀS

NO SEDAS VĒSTURES

Savulaik purva apkārtnē bija daļa no *Wolfarths Linde* (Jērcēnu) muižas, kuras piederēja baronu Krideneru dzimtai. Pirmās Latvijas brīvvalsts laikā 1938. gadā tika dibināta valsts tirdzniecības un rūpniecības akciju sabiedrība "Kūdra". Vietā, kur šobrīd atrodas Seda, pletās mežs ar seno Salāniešu sētu.

1952. g. tika izstrādāts projekts un apstiprināta tāme kūdras fabrikas "Seda" celtniecībai. 1953. g. reizē ar fabrikas būvniecību Sedas tīreļa dienvidu malā sāka veidoties ciemats. Kūdras fabrika tika pasludināta par Vissavienības komjaunatnes triecienceltni, un šeit ieradās jaunatne no visas Padomju Savienības. Te tika piedāvāts darbs, dzīves vieta, bija bērnudārzs, skola, slimnīca – viss, kas nepieciešams jaunas dzīves uzsākšanai. Protams, ka šāds priekšlikums izklausījās vilinošs, un daudzi krievu, baltkrievu, ukraiņu un citu tautību cilvēki nonāca Vidzemes mežu ielokā starp Valku un Valmieru. Vienlaikus ienāca arī dažādu tautību tradīcijas, kas veidoja vietējo kultūrtelpu. Tas noteica ciemata raksturu un seju tolaik, bet šobrīd pilsēta piedzīvo pārmaiņas.

1954. gadā Seda kļuva par strādnieku ciematu. 1961. gadā ciemats tika pārdēvēts par pilsētciematu ar lauku teritoriju. 1991. gada 14. novembrī tas ieguva jaunu statusu – Sedas pilsēta ar lauku teritoriju.

SEDAS VIETVĀRDU KARTE

3

2

8

Kamenka

Peski